

Vermogenselektronica II

dc-lab.org

Peter van Duijsen - - - dc-lab.org

22 april 2020

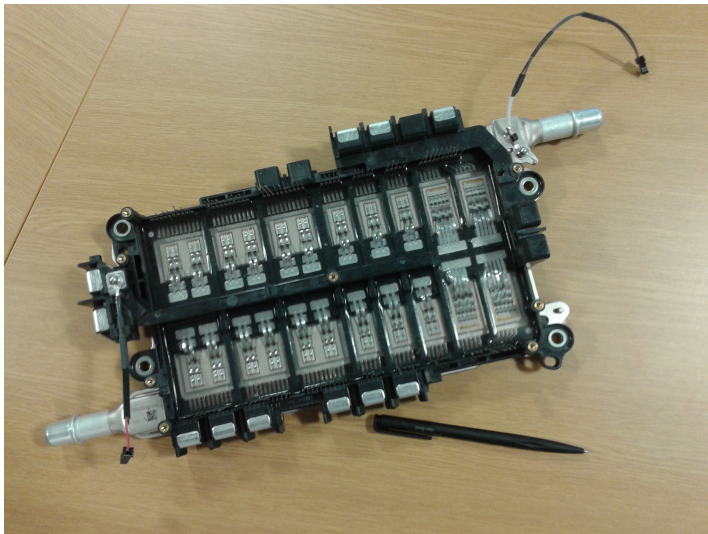
Table of contents

- 1 Inleiding
- 2 Inverter hoe en waarom
- 3 VSI en CSI
- 4 DC link
- 5 Basisschakelingen
- 6 Hoe maak je AC?
- 7 Blokgolf inverter
- 8 PWM inverter
- 9 Inverter-leg

Wat is toch een inverter?

Van DC naar AC.

IGBT Inverter

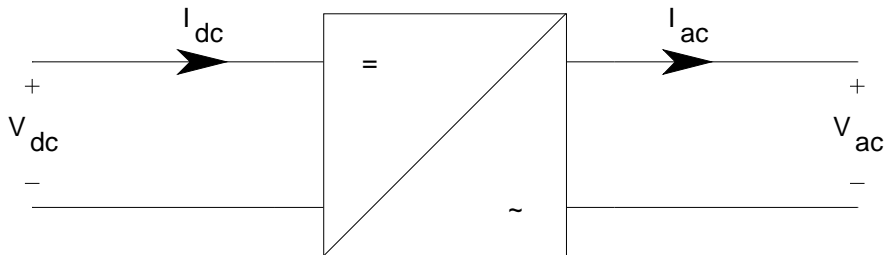

Inverter

- 1 Aandrijven van elektrische machines.
- 2 Leveren energie van een zonnepaneel aan het openbare AC net.
- 3 Koppeling HVAC aan een HVDC transport leiding.
- 4 UPS, een AC noodstroomvoorziening.

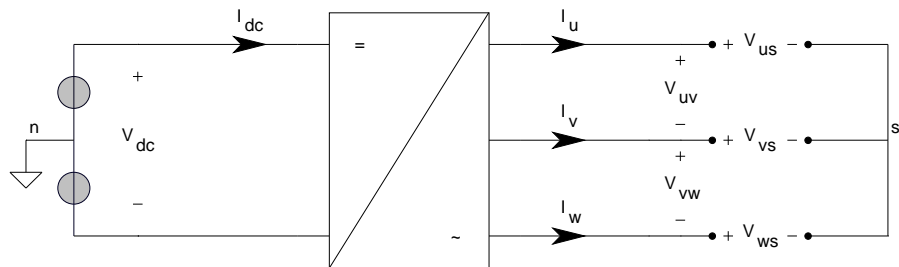
Symbol

Het meest bekende symbool is gegeven in figuur 1

Figuur: Symbool voor de éénfase inverter

Driefasen

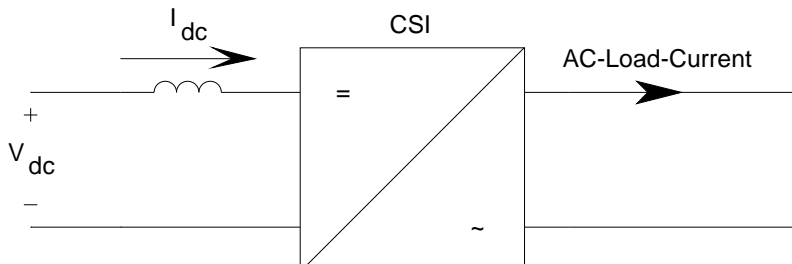
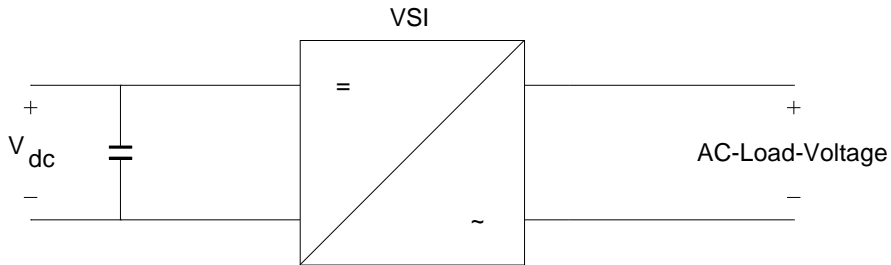
Figuur: Symbool voor de driefase inverter

VSI CSI

- 1 VSI: Je kan er een wisselspanning mee maken, waarbij de stroomvorm door de belasting wordt gegeven.
- 2 CSI: Je kan er een wisselstroom mee maken, waarbij de spanningsvorm door de belasting wordt gegeven.

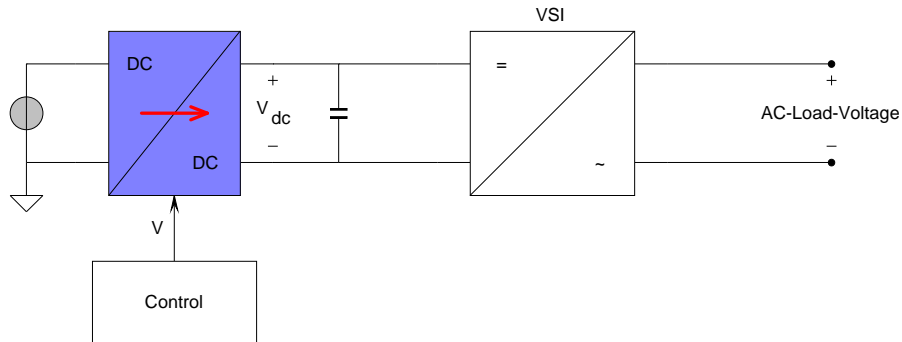
VSI CSI

Afkorting CSI VSI

- ① VSI: Voltage Source Inverter (Spanningsbron inverter)
- ② CSI: Current Source Inverter (Stroombron inverter)

- ① VSI: Voltage Stiff Inverter
- ② CSI: Current Stiff Inverter

Variable DC link

Figuur: Spanningsbron inverter met variabele amplitude van de uitgangsspanning

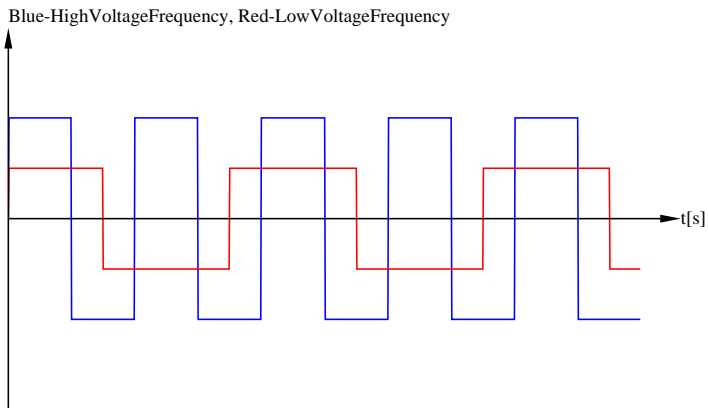
Nadelen variable DC link

De belangrijkste nadelen:

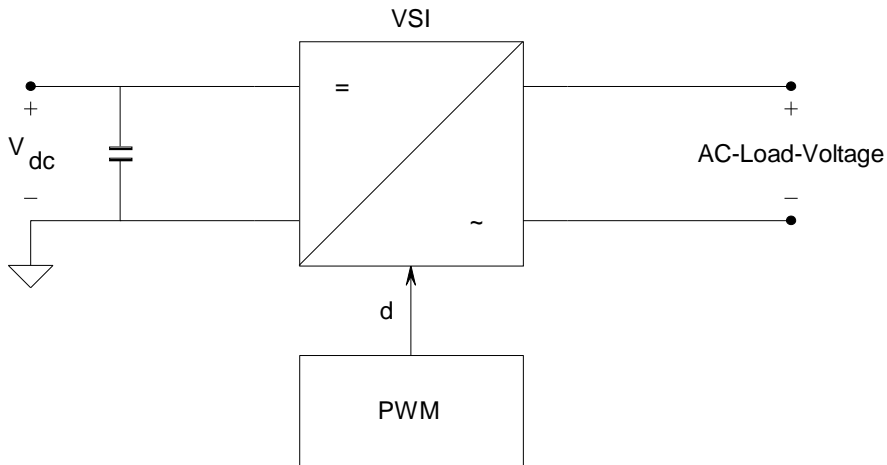
- 1 De uitgangsspanning is afhankelijk van de DC link spanning.
- 2 Er is een extra DCDC omvormer nodig om de variabele D link spanning te maken.
- 3 De blokgolf heeft veel harmonischen.

PAM

De methode van de variabele DC link spanning staat ook wel bekend onder de naam Puls Amplitude Modulatie [PAM].

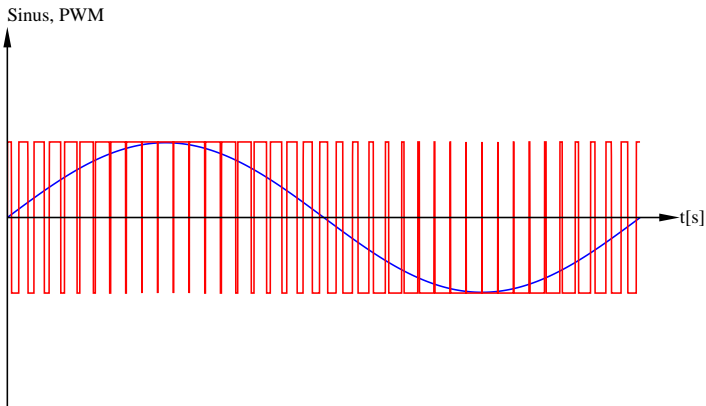
Fixed DC link

Figuur: Spanningsbron inverter met constante amplitude van de uitgangsspanning

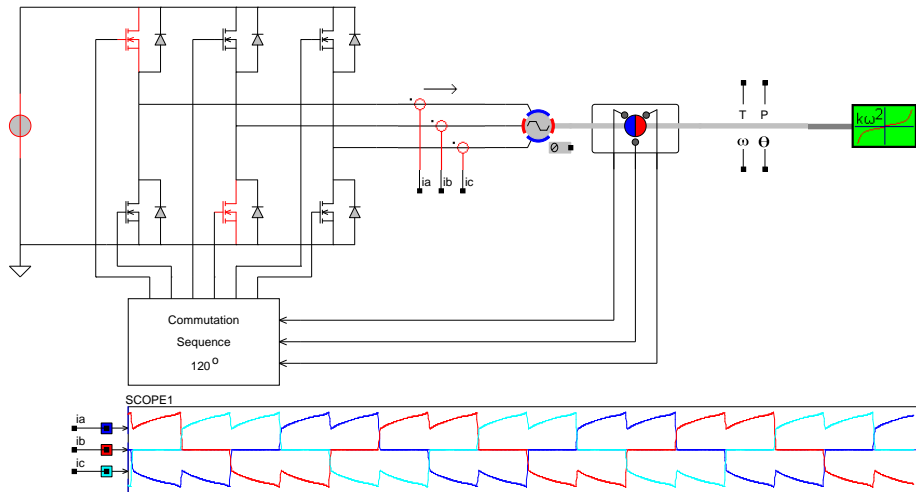
PWM

De methode van de constante DC link spanning staat ook wel bekend onder de naam Pulsbreedte Modulatie, afgekort tot [PWM] wat staat voor Puls Width Modulation.

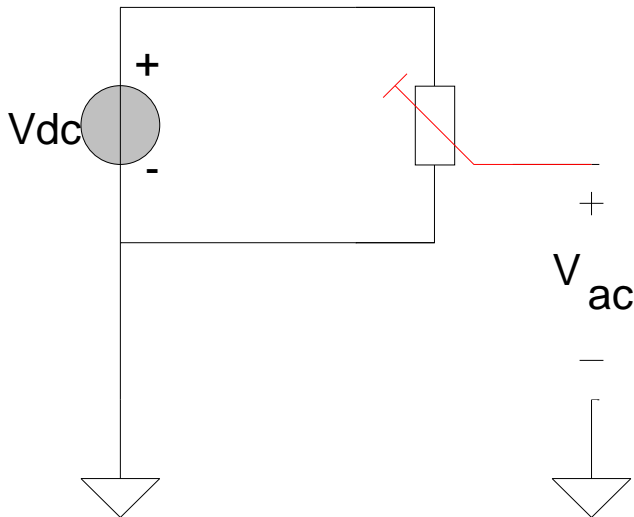
Inverter

Het schema van de inverter

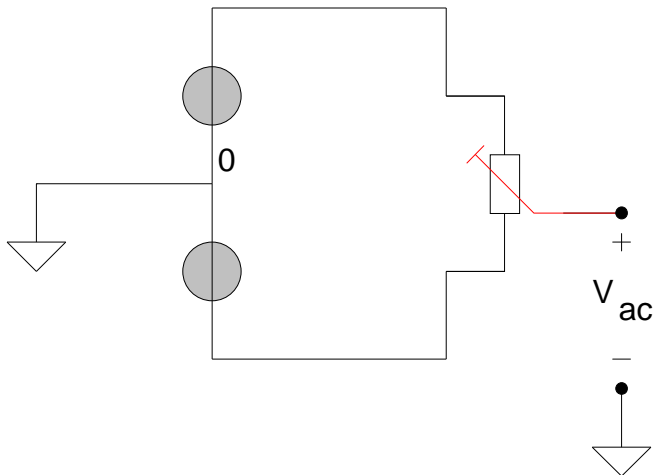

Inverter

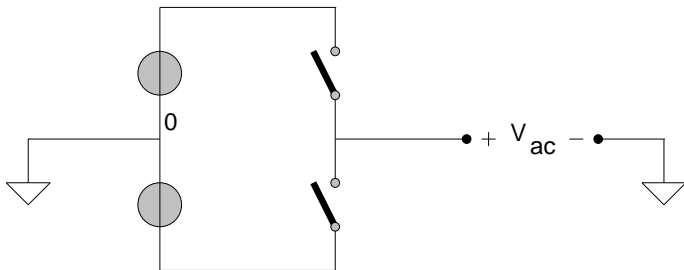
Figuur: Variabele AC uitgangsspanning

Inverter

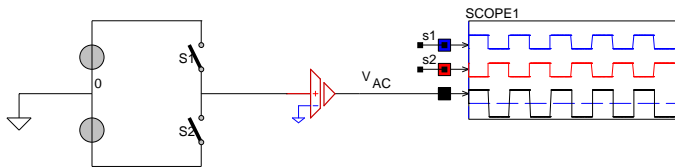
Figuur: Variabele AC uitgangsspanning die zowel positief als negatief kan worden

Inverter

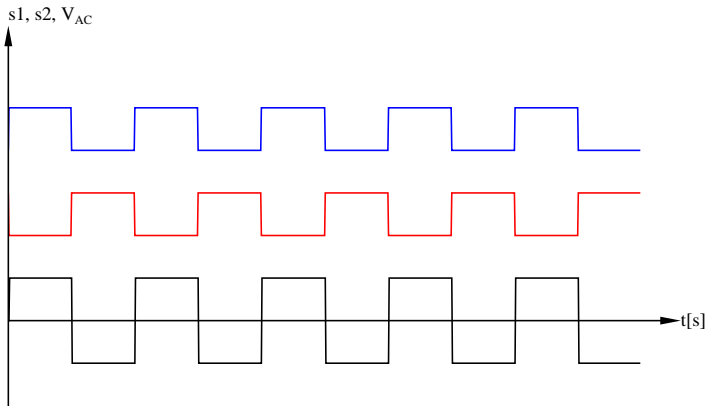
Figuur: Variabele AC uitgangsspanning d.m.v. schakelaars

Inverter

Figuur: Variabele AC uitgangsspanning: Blokolf

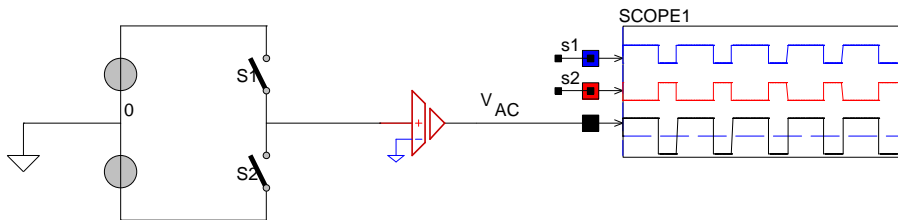
Inverter

Figuur: Schakelaar S1 en S2 en de blok golf

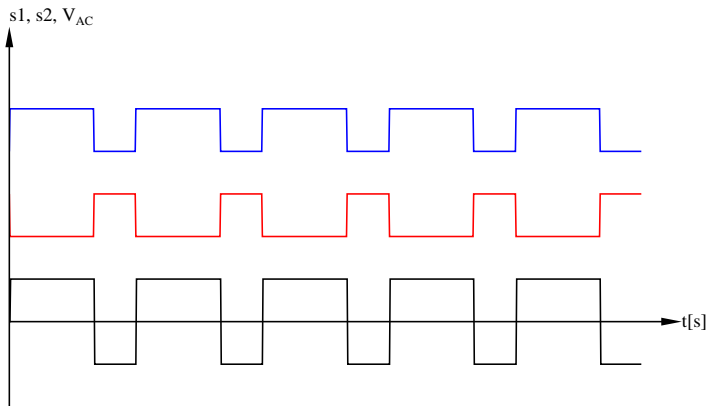
Inverter

Als eerste gaan we de bovenste schakelaar 2 keer langer dicht houden dan de onderste.

Figuur: PWM met $d = \frac{2}{3}$

Inverter

Figuur: Uitgangsspanning $V_0 = \frac{1}{3} V_{dc}$ voor $d = \frac{2}{3}$

Inverter

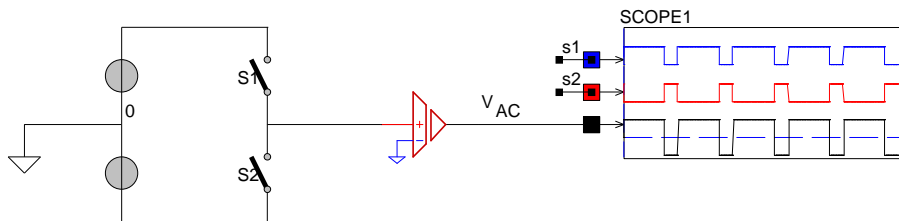
Nu is de gemiddelde spanning groter dan nul en wel gelijk aan:

$$\frac{\frac{2}{3}T \cdot V_{dc} + \frac{1}{3}T \cdot -V_{dc}}{T} = \frac{1}{3}V_{dc} \quad (1)$$

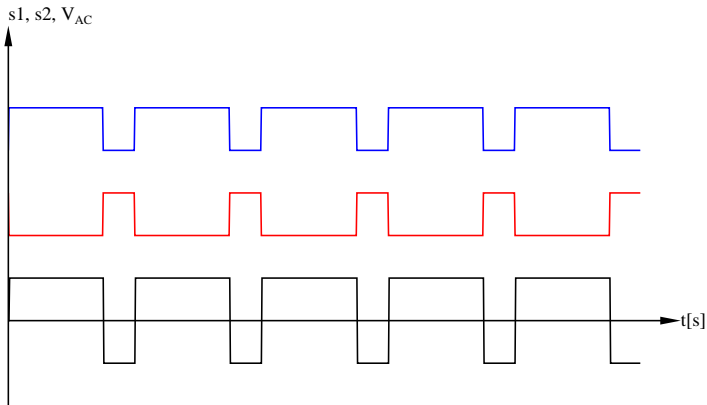
Inverter

Verhogen van de aantijd van de bovenste schakelaar heeft tot gevolg dat de uitgangsspanning groter wordt.

Figuur: PWM met $d = \frac{3}{4}$

Inverter

Figuur: Uitgangsspanning $V_0 = \frac{1}{2} V_{dc}$ voor $d = \frac{3}{4}$

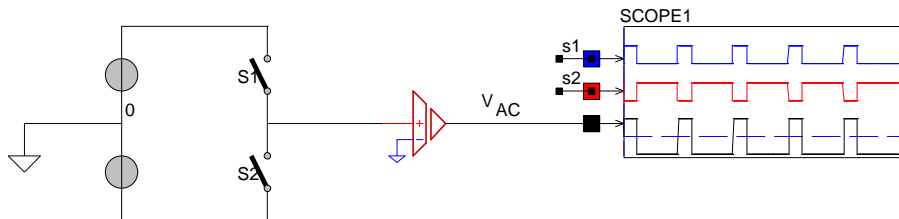
Inverter

Nu is de gemiddelde spanning groter dan nul en wel gelijk aan:

$$\frac{\frac{3}{4}T \cdot V_{dc} + \frac{1}{4}T \cdot -V_{dc}}{T} = \frac{2}{4}V_{dc} \quad (2)$$

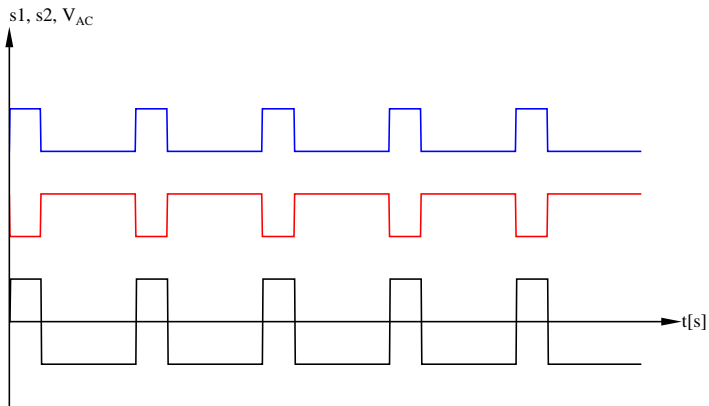
Inverter

Verkleinen van de aantijd van de bovenste schakelaar heeft tot gevolg dat de uitgangsspanning kleiner wordt.

Figuur: PWM met $d = \frac{1}{4}$

Inverter

Figuur: Uitgangsspanning $V_0 = -\frac{1}{2}V_{dc}$ voor $d = \frac{1}{4}$

Inverter

Nu is de gemiddelde spanning kleiner dan nul en wel gelijk aan:

$$\frac{\frac{1}{4}T \cdot V_{dc} + \frac{3}{4}T \cdot -V_{dc}}{T} = -\frac{1}{2}V_{dc} \quad (3)$$

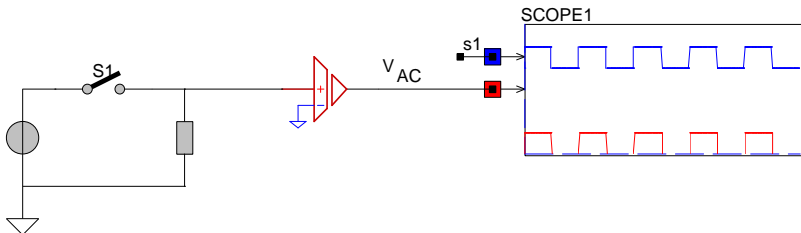
Modulatie index

$$V_{Uitgang} = m \cdot V_{Ingang} \quad (4)$$

waarbij

$$d = \frac{m + 1}{2} \quad (5)$$

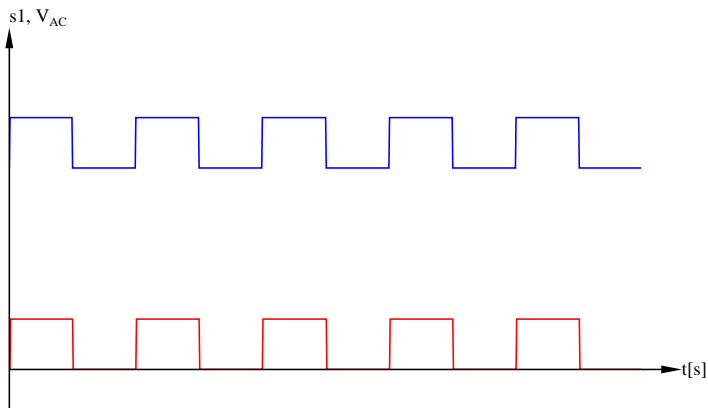
Inverter

Figuur: Geschakelde voeding met $d = 0.5$

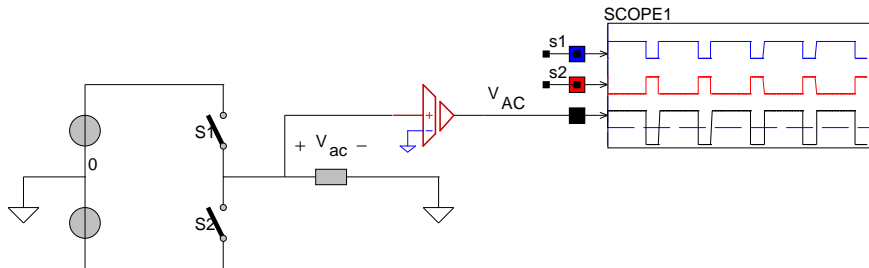

Inverter

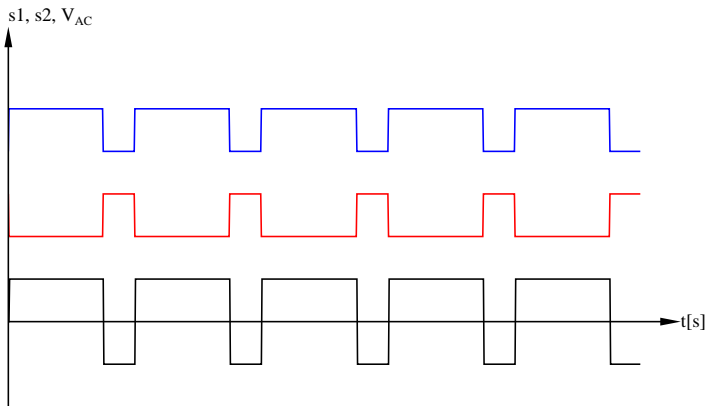
Figuur: Uitgangsspanning is nu tussen $+V_{dc}$ en 0

Halve brug

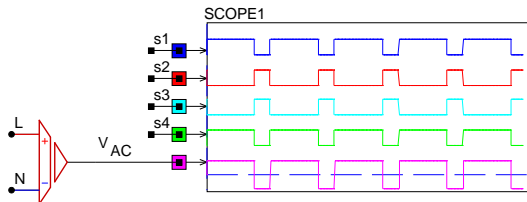
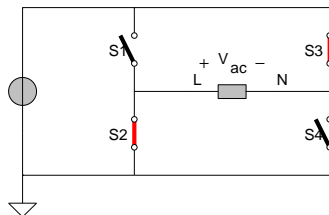
Figuur: Halve brug

Amplitude

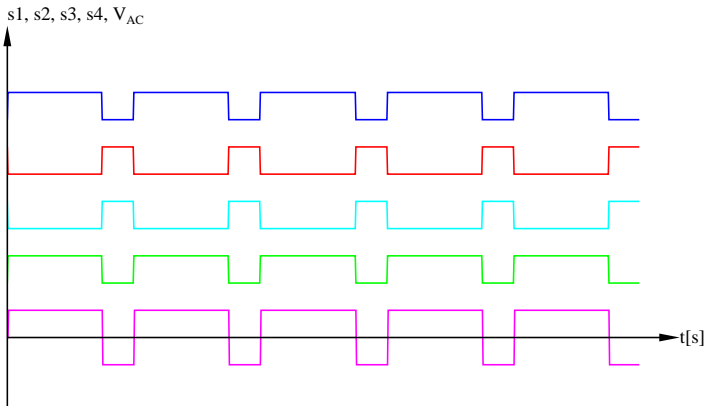
Figuur: Uitgangsspanning is nu tussen $+\frac{V_{dc}}{2}$ en $-\frac{V_{dc}}{2}$

Vier schakelaars

Figuur: Volle brug

Volle brug

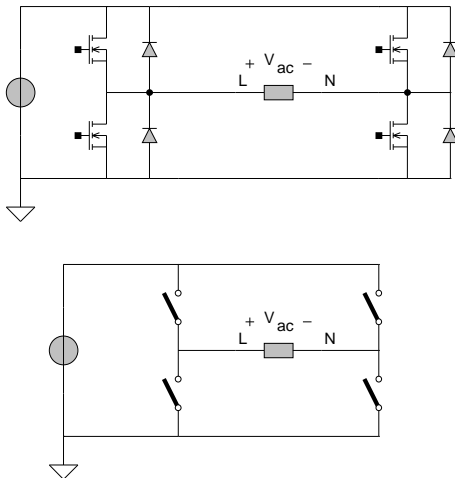

Figuur: Variabele AC uitgangsspanning van de volle brug schakeling

Modulatie

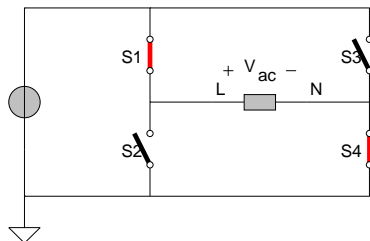
- 1 Blokgolf waar we de grondharmonische van gebruiken
- 2 Pulsbreedte modulatie waardoor we de grondharmonische van de blokgolf versterken en de hogere harmonischen verzwakken.

Blok golf Inverter

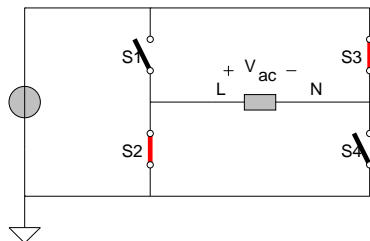

Figuur: Blok golf inverter met Mosfets en vervangschema met schakelaars.

Vac en Vdc

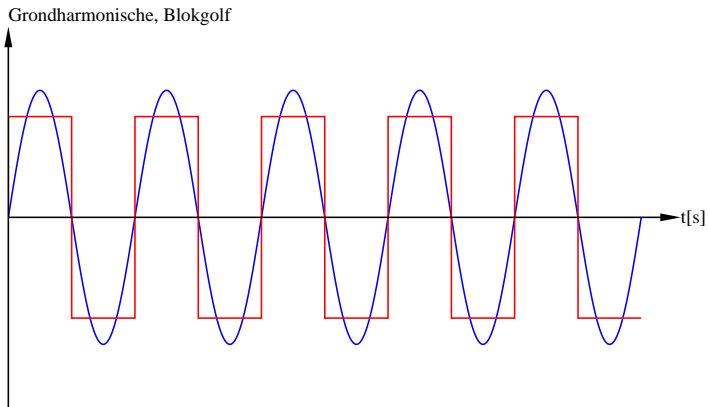
Figuur: $V_{ac} = V_{dc}$

Figuur: $V_{ac} = -V_{dc}$

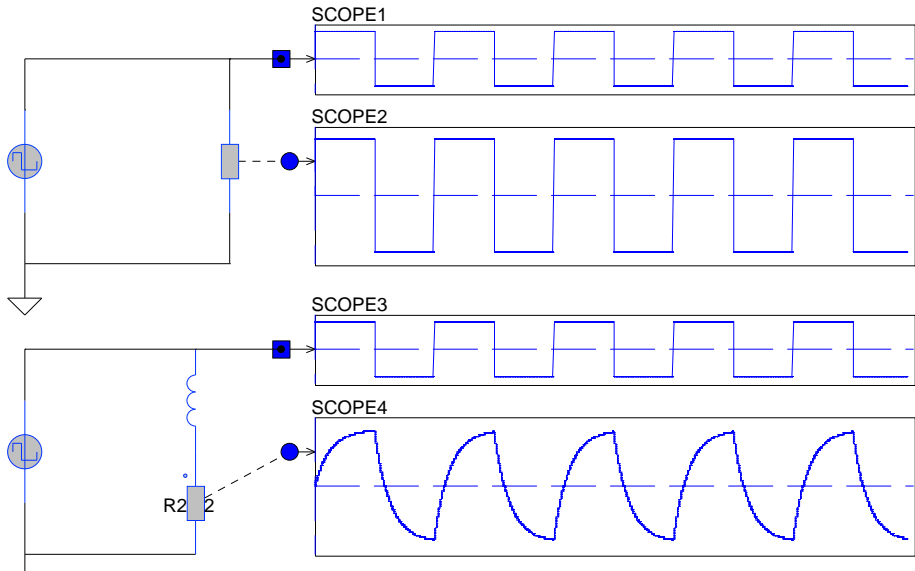

Grondharmonische

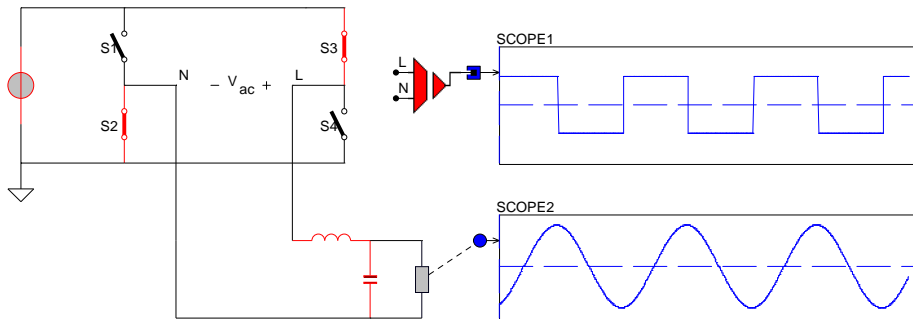

Figuur: Blok golf met grondharmonische.

Laststroom

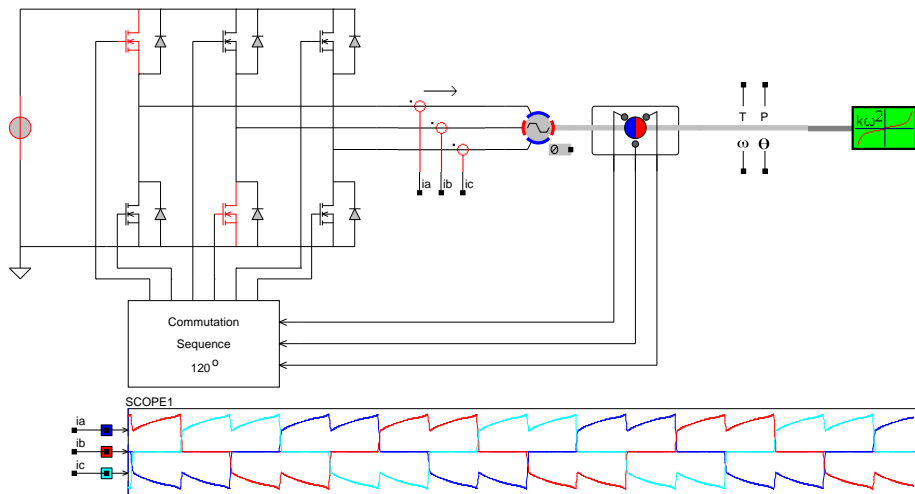

Filter

Figuur: Ohmse belasting aangesloten op volle brug met uitgangsfiler.

Borstelloze motor

Figuur: Ohms-inductieve belasting van een elektrische machine bepaalt de stroomvorm bij een blok golf spanning.

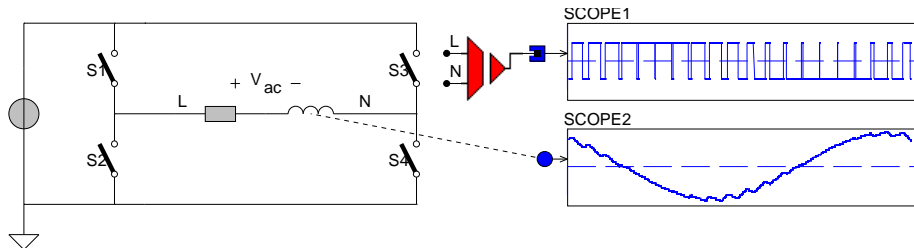
Kanttekeningen

- In een blok golf inverter is de amplitude van de uitgangsspanning altijd gelijk aan de DC link spanning. Van deze spanning kan je de amplitude niet veranderen.
- De harmonischen van de uitgangsspanning zijn altijd de derde, vijfde, zevende, etc, dus de oneven harmonischen zitten er altijd in.
- De hogere harmonischen zijn weg te filteren met een laag-doorlaatfilter. Echter is de kantelfrequentie constant, waardoor het niet inzetbaar is bij een variabele uitgangsfrequency. Het volume van het filter is ook evenredig met de Volt-Ampere ratings van de inverter, waardoor ze in een AC noodstroomvoorziening nogal groot en zwaar kunnen zijn.

Kanttekeningen

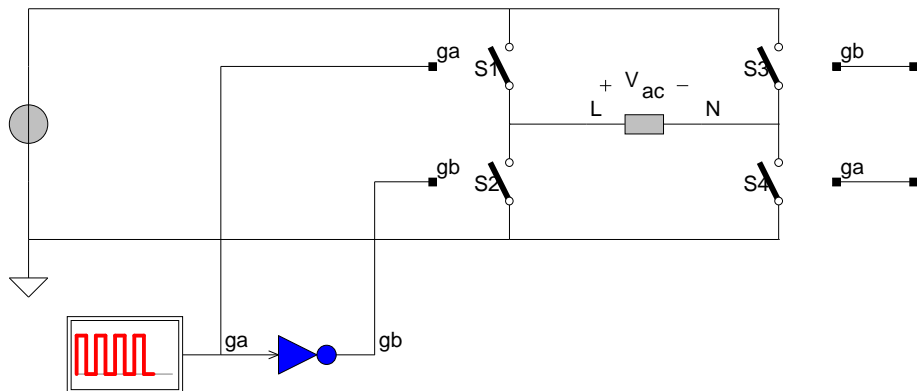
- Om de hogere harmonischen te reduceren met een kleiner laag-doorlaatfilter, moet de blok golf gemoduleerd worden, bijvoorbeeld door notches (inkepingen) in de golfvorm toe te voegen of door de pulsbreedte korter dan de halve periode van de blok golf te maken.
- Door modulatie van de blok golf worden de harmonischen naar hogere frequenties "gedrukt". Hierdoor kan de kantelfrequentie van het laag-doorlaatfilter hoger worden en daardoor neemt het volume van het laag-doorlaatfilter af.

PWM

Figuur: Variabele AC uitgangsspanning met behulp van Pulsbreedte modulatie geeft een bijna sinusvormige uitgangsstroom in Scope2 voor het PWM spanning uit Scope1

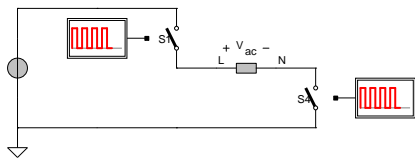
AC amplitude

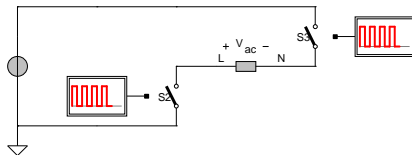
Figuur: Variabele AC uitgangsspanning

Bipolar en unipolar

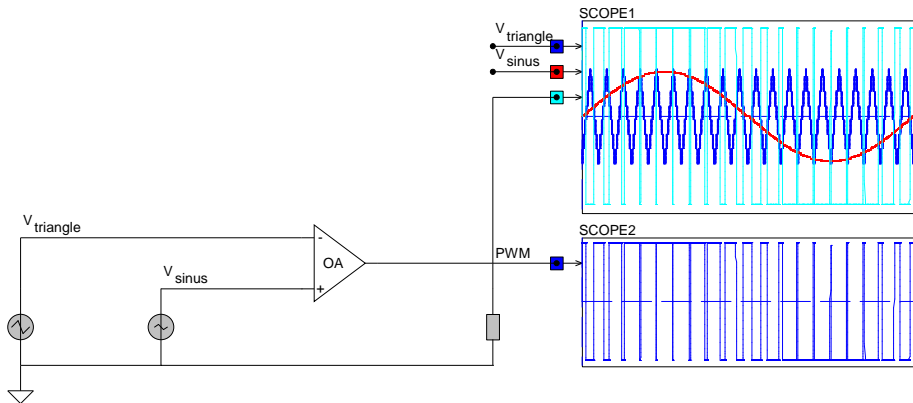

Figuur: $V_{ac} = 0..V_{dc}$

Figuur: $V_{ac} = 0..-V_{dc}$

Sinus-driehoek modulatie

Figuur: Vergelijking van een zaagtandspanning met een sinusvormige spanning geeft de PWM spanning

Modulatie index

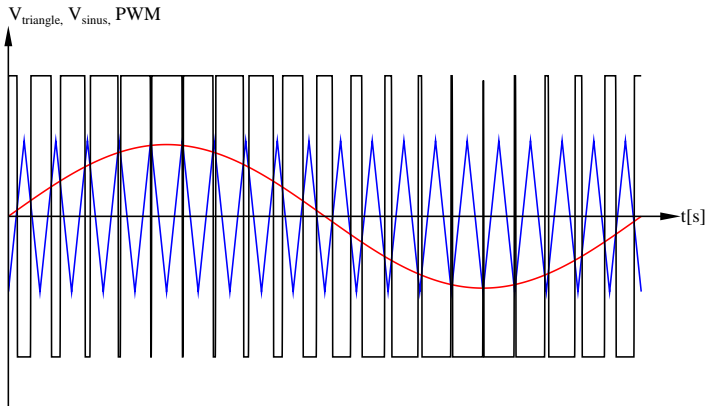
$$m = \frac{\hat{V}_{\text{sinus}}}{\hat{V}_{\text{triangle}}} \quad (6)$$

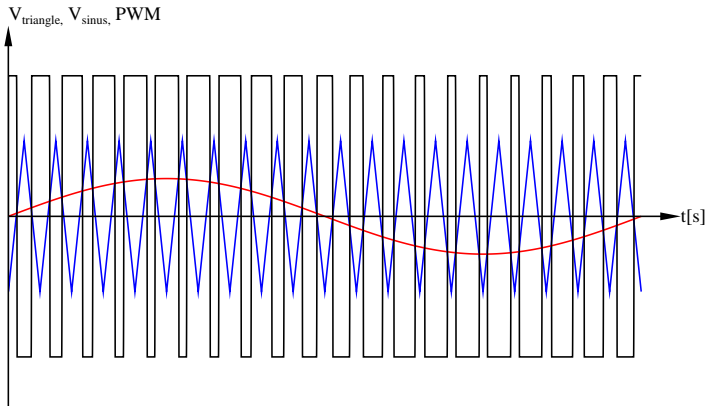
Modulatie ratio

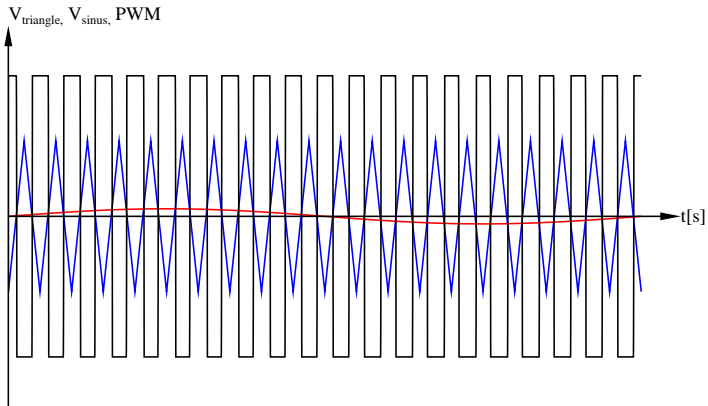
$$m_r = \frac{f_{triangle}}{f_{sinus}} \quad (7)$$

Lineair bereik

$$\hat{V}_{AC} = m \cdot V_{dc} \quad (8)$$

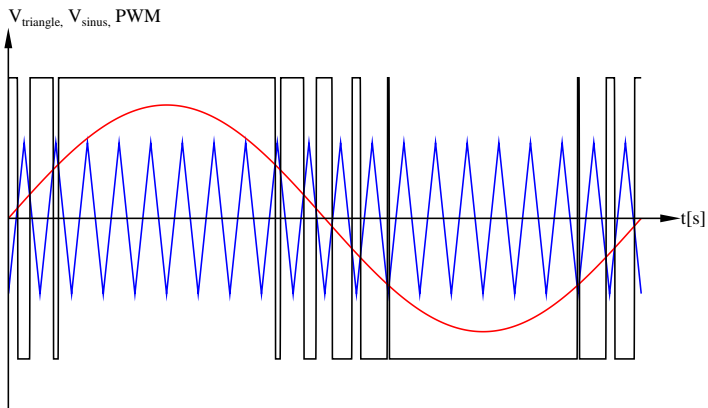
$m=1$ Figuur: $m = 1$

$m=0.5$ Figuur: $m = 0.5$

$m=0.1$ Figuur: $m = 0.1$

Overmodulatie

Figuur: $m = 1.5$

Grondharmonische

$$f(t) = \frac{1}{2}a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} \{a_n \cos(n\theta) + b_n \sin(n\theta)\} \quad (9)$$

waarin $\theta = 2\pi \cdot f \cdot t$.

Fourier

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(\theta) \cos(n\theta) d\theta \quad (10)$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(\theta) \sin(n\theta) d\theta \quad (11)$$

Even en oneven termen

$$a_n = \frac{1}{\pi} \left[\int_0^{\pi} V_{dc} \cos(n\theta) d\theta + \int_{\pi}^{2\pi} -V_{dc} \cos(n\theta) d\theta \right] = 0 \quad (12)$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \left[\int_0^{\pi} V_{dc} \sin(n\theta) d\theta + \int_{\pi}^{2\pi} -V_{dc} \sin(n\theta) d\theta \right] \quad (13)$$

Uitwerking

$$b_n = \frac{V_{dc}}{n\pi} \left[-\cos(n\theta) \Big|_0^{\pi} + \cos(n\theta) \Big|_{\pi}^{2\pi} \right] \quad (14)$$

$$= \frac{V_{dc}}{n\pi} \left[(\cos(0) - \cos(n\pi)) + (\cos(n2\pi) - \cos(n\pi)) \right] \quad (15)$$

$$= \frac{V_{dc}}{n\pi} \left[(1 - \cos(n\pi)) + (1 - \cos(n\pi)) \right] \quad (16)$$

$$= \frac{2V_{dc}}{n\pi} (1 - \cos(n\pi)) \quad (17)$$

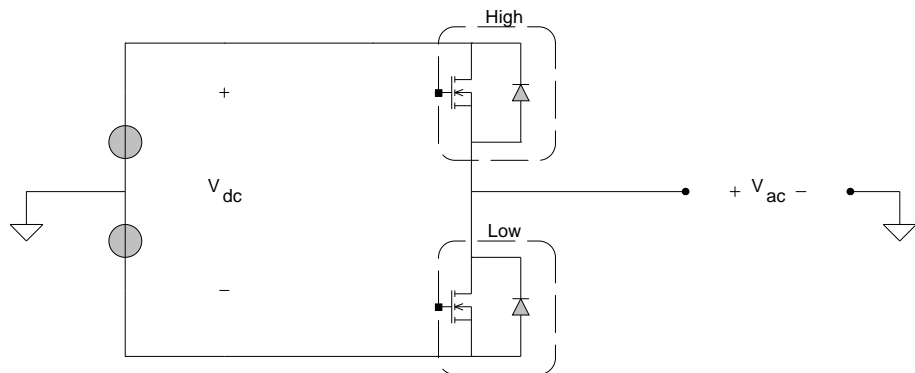
Oneven componenten

$$b_n = \frac{4V_{dc}}{n\pi} \quad (18)$$

Grondharmonische

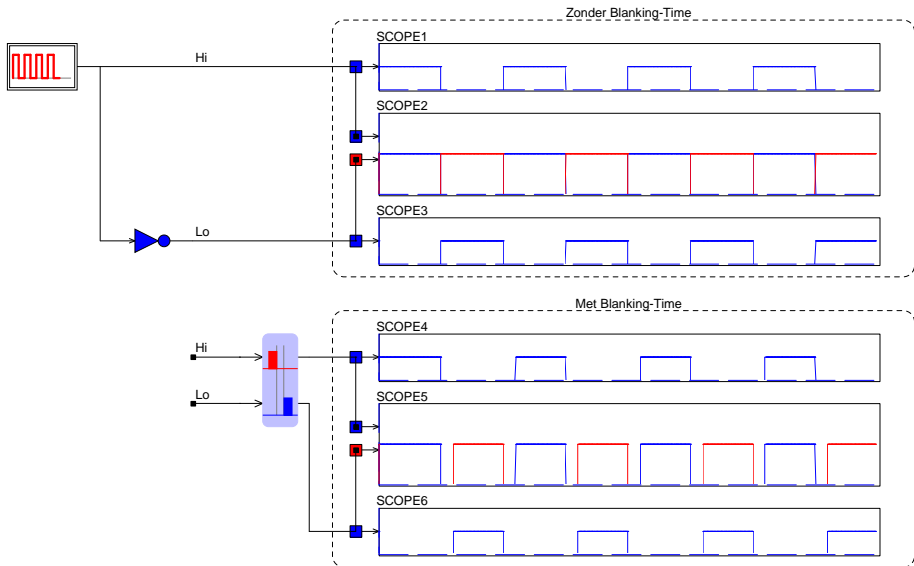
$$b_1 = \frac{4V_{dc}}{\pi} = 1.27 \cdot V_{dc} \quad (19)$$

Inverter-leg

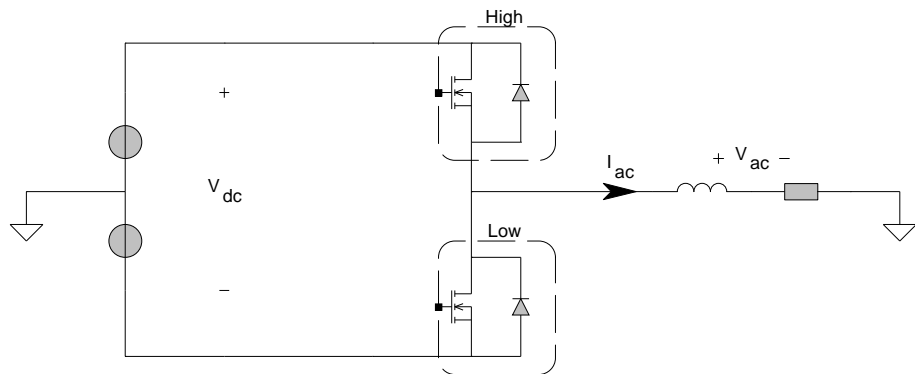
Figuur: Inverter-leg met 2 Mosfets en vrijlooptdiodes.

Blanking time

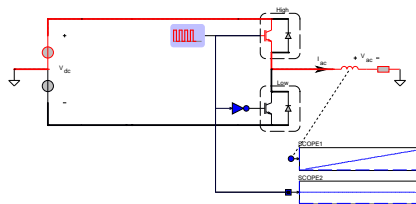

Inverter-leg RL belasting

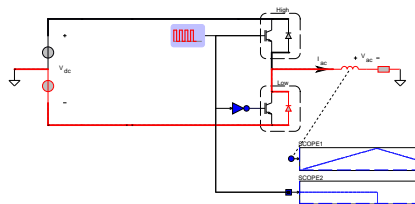

Figuur: Inverter-leg met R-L belasting.

Vrijloop

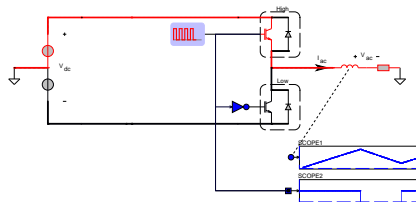

Figuur: Stroom via IGBT-High,
 $0 < t < dT$

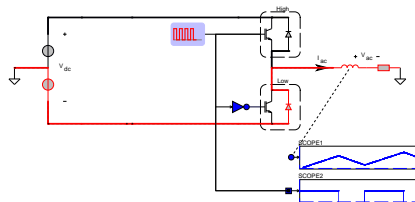

Figuur: Stroom via Diode-Low,
 $dT < t < T$

Vrijloop

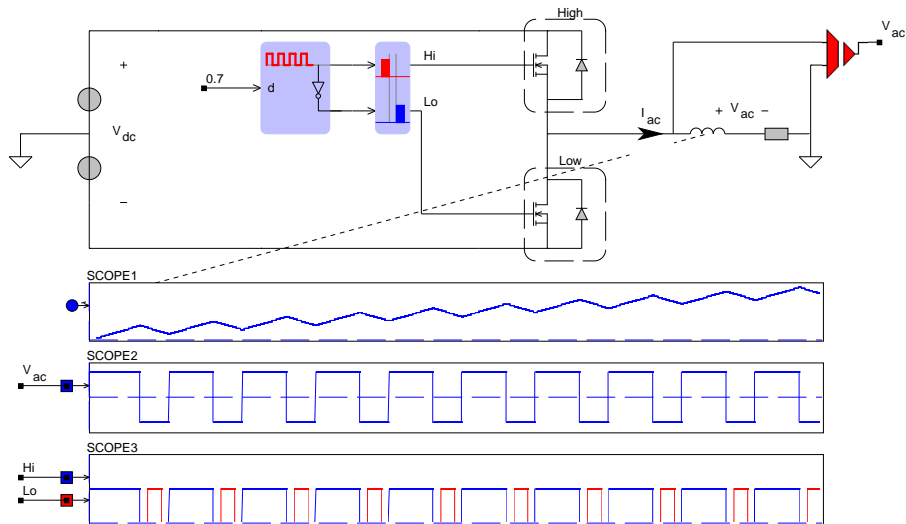

Figuur: Stroom via IGBT-High,
 $T < t < T + dT$

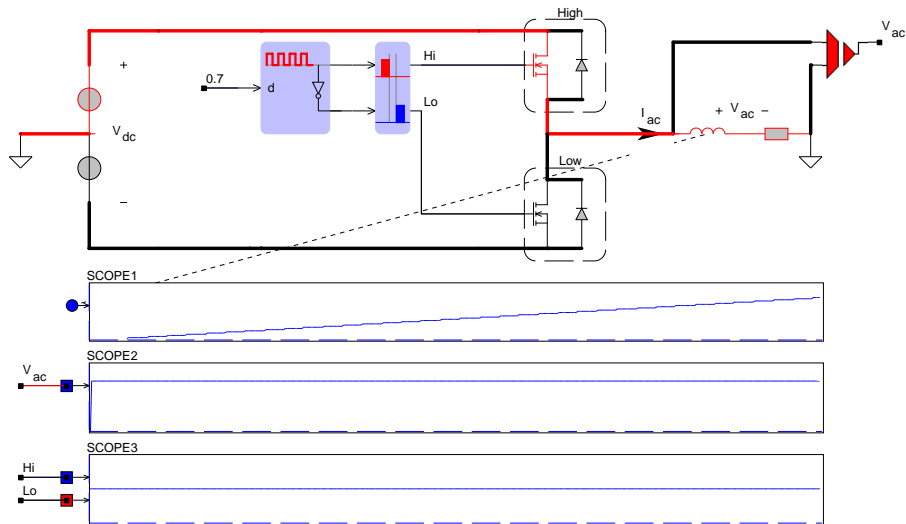
Figuur: Stroom via diode-Low,
 $T + dT < t < 2T$

Synchrone buck

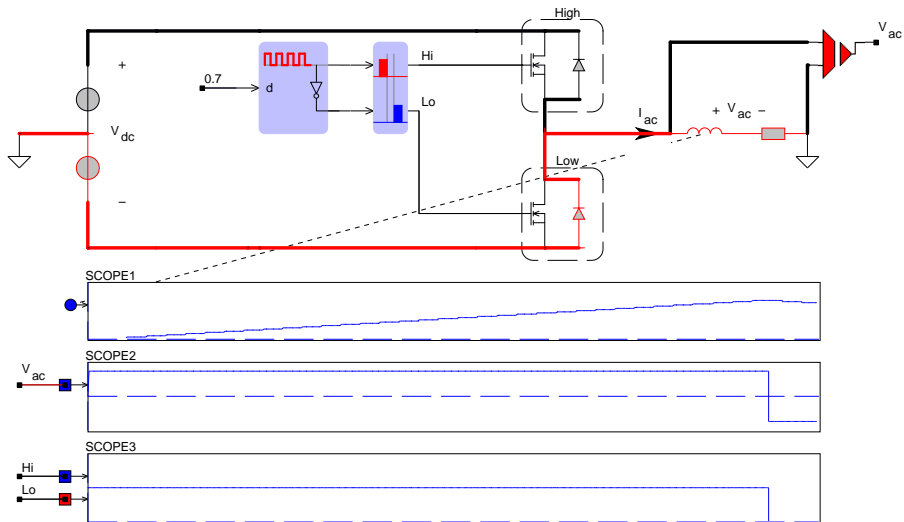
Figuur: Inverter-leg met Mosfets die in twee richtingen de stroom kunnen

Mosfet is net een weerstand

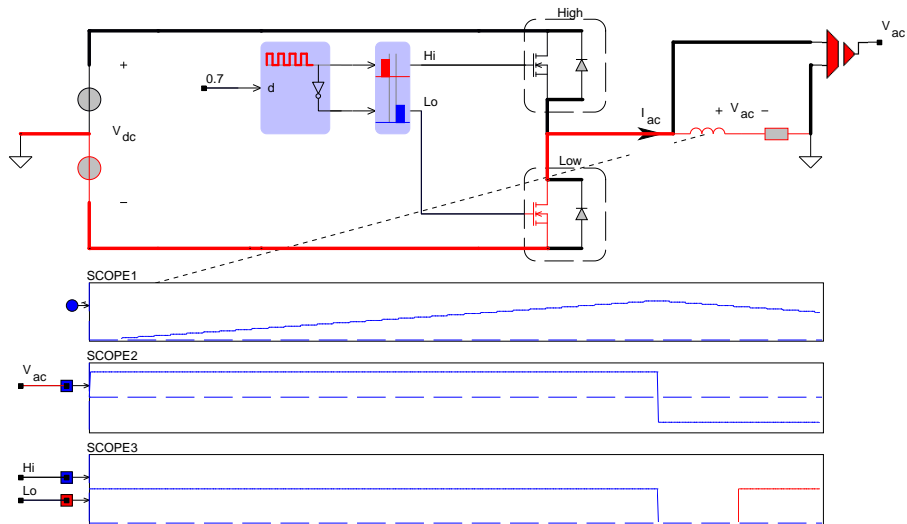
Figuur: Inverter-leg met Mosfets die in twee richtingen de stroom kunnen

Vrijloop bij Mosfets

Figuur: Inverter-leg met Mosfets die in twee richtingen de stroom kunnen

Vrijloop

Figuur: Inverter-leg met Mosfets die in twee richtingen de stroom kunnen